

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	30.09.2024, Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi:	ringkonnaprokurör Anneli Masing
Ametiasutuse nimi:	Majandus- ja Korruptsioonikuritegude Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	24230150112
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 320 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood):	XXX (ik XXX)
Kuriteo toimepanemise aeg:	veebruar 2023

Majandus- ja Korruptsioonikuritegude Ringkonnaprokuratuuri menetluses on kriminaalasi nr 24230150112, mis alustati 24.01.2024 KarS § 320 lg 1 tunnustel selles, et XXX andis kriminaalasjas nr 22730000029 tunnistajana ülekuulamisel, olles hoiatatud teadvalt vale ütluse andmise eest vastutusest KarS § 320 järgi, 06.02.2023 ajavahemikus kella 10:08 kuni 12:30-ni Tallinnas Pärnu mnt 139 Põhja Prefektuuris, teadvalt valeütlusi selle kohta, et ta andis üle XXX OÜ (pankrotis, XXX) raamatupidamise dokumendid XXX.

Kriminaalasjas on XXX esitatud kahtlustus KarS § 320 lg 1 järgi, s.o tunnistaja poolt kriminaalmenetluses teadvalt vale ütluse andmise eest.

Kahtlustatav on kohtueelsel menetlusel ülekuulatusena selgitanud, et kahtlustuses nimetatud teo on ta toime pannud.

Leian, et kohtueelse menetluse käigus kogutud teabe põhjal võib asuda seisukohale, et kriminaalmenetluse võib lõpetada avaliku menetlushuvi puudumise tõttu kui isiku süü ei ole suur.

Süü suuruse hindamisel tuleb võtta aluseks KarS-is toodud põhimõtted. See tähendab, et arvestatakse isiku panust kuriteo toimepanemisel, tahtluse või ettevaatamatuse astet, tekitatud kahju liiki ja suurust, isiku arusaamisvõimet ning seadusandja poolt sätestatud karistust, mis samuti kannab endas teavet kuriteo raskuse kohta. Kriminaalmenetluse lõpetamise võimalikkuse üle otsustamisel tuleb hinnata ka eripreventiivseid vajadusi ja avalikku menetlushuvi. Antud teoga ei põhjustatud varalist kahju.

Kriminaalmenetluse seadustiku § 202 sätestatu kohaselt saab kriminaalmenetluse lõpetada, kui tegemist on teise astme kuriteoga, isiku süü ei ole suur, ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju, tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud kohustuse need tasuda ning kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi. Nimetatud aluste korral võib juhindudes KrMS § 202 lg 1 prokuratuur kahtlustatava või süüdistatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks. Vastavalt KrMS § 202 lg 7 võib juhul, kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, kriminaalmenetluse lõpetada ja kohustused määrata prokuratuur.

KarS § 320 lg 1 järgi kvalifitseeritud kuriteo näol on tegemist teise astme kuriteoga, mille eest karistusseadustik näeb ette rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistuse.

Väiksemale süüle viitab ka toimepandud teise astme kuriteo eest ette nähtud sanktsioonimäär, see tähendab, et juba seadusandja poolt kahtlustatavale süüks pandav tegu on hinnatud madalamaks kui esimese astme kuritegu.

Käesolevas asjas puudub avalik menetlushuvi, kuna isikule etteheidetava kriminaalõiguskorraga kaitstava õiguskorra, kui üldise väärtusmastaabi, riive heastamine ning kahtlustatava õiguskorrale käitumisele suunamine on võimalik saavutada ka muude vahenditega kui avaliku karistamisega. Kahtlustatavat ei ole varasemalt kriminaal- ega väärtuskorras karistatud. Samuti ei ole tema suhtes pooleliolevaid kriminaalmenetlusi. Seega kohtueelse menetluse käigus kogutud tõendeid ning isiku varasemat ja ka teo toimepanemise järgset käitumist hinnates on alust asuda seisukohale, et KarS § 56 lg 1 sätestatud üld- ja eripreventiivseid eesmärgi on võimalik saavutada isikut kriminaalvastutusele võtmata. Edaspidise õiguskorrale tagamiseks ei ole vajalik kahtlustatava suhtes kohaldada mõnd karistust või mõjutusvahendit, mida KrMS § 202 ette ei näe.

Lisaks on kehtestatud peaprokuröri poolt juhised, mille kohaselt avalikku menetlushuvi õigusemõistmisevastastes kuritegudes jaatatakse. Juhisega vastuolus olevatel juhtudel tuleb lõpetamisel koostada põhistatud määrus, kus muuhulgas tuleb põhistada juhise vastuolus olevat asjaolu. Seega ei kriminaalmenetluse seadustik ega peaprokuröri juhised ei näe ette, et kriminaalmenetluse lõpetamiseks peaksid esinema veel lisaks ka erandlikud asjaolud vaid lõpetamise määrus sellistes asjades peaks sisaldama lisaks põhjendust, miks võib KarS § 320 järgi kvalifitseeritavas õigusemõistmisevastases kuriteos lõpetada kriminaalmenetluse KrMS § 202 alusel. Käesolevas asjas tuleb siinjuures arvestada, et ütluste andmine seondus pankrotimenetlusega, kus ütlused puudutasid dokumentide üleandmise nõuet, mis on tagatud lisaks ka tsiviilkohtu määrusega. Kahtlustatava kuritegelik tegevus ei ole märkimisväärne - antud valeütlustes olid moonutatud faktilised asjaolud ja need on taunitavad, kuna sealäbi on põhjendamatult kulutatud politsei ressursse, kuid need olid siiski sellised, mis ei toonud kaasa kellegi alusetult kriminaalvastutusele võtmist. Kahtlustatavale süüsarvatavad teod on toime pandud pigem asjaolude läbimõtlemausest, mitte pikaajalise kuritegeliku skeemi kavandamise tulemusena. Kahtlustatava puhul ei ole kuritegude toimepanemine eluviisiks vaid tegemist on varem ja ka hiljem peale kuritegu kriminaalkorras karistamata isikuga ja ei ole alust järeldada, et tegemist on isikuga, kel on kalduvus ja valmisolek toime panna kuritegusid vaid pigem, et tegemist on ühekordse, konkreetsest olukorrast tuleneva süülise käitumisega. Isiku käitumisest ei saa järeldada, et tegemist on isikuga, kellel on hoiak toime panna kuritegusid ning et oleks hädavajalik tema kriminaalkorras karistamine. Kahtlustatav valmis võtma KarS § 202 lg 2 p 2 alusel endale kohustuse maksta riigitulusesse kindla summa.

Üld- ja eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt, samuti edaspidise õiguskorrale tagamiseks, ei ole vajalik kahtlustatava kohtulik karistamine ning piisav on kriminaalmenetluse lõpetamisega kaasnevate kohustuste määramine. Kuritegude toimepanemine ei ole kujunenud kahtlustatava jaoks elustiiliks ega käitumismustriks, seega puudub alus arvata, et karistamisest loobumine võiks tingida kuritegude toimepanemise jätkamise.

Tulenevalt eeltoodust leian, et XXX suhtes on võimalik lõpetada kriminaalmenetlus KrMS § 202 alusel, määra, et kahtlustatav kohustub tasuma 450 eurot riigitulusesse. Kahtlustatav on avaldanud nõusolekut nimetatud rahalise kohustuse tasumiseks 3 kuu jooksul.

Kahtlustatavatele on ka selgitatud, et kui ta ei täida käesoleva määrusega talle pandud kohustust, uuendab prokuratuur kriminaalmenetluse ning kriminaalasi saadetakse kohtusse.

Juhindudes KrMS §-dest 202 ja 206, ringkonnaprokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 24230150112 menetlus ja menetlus XXX (ik xxx) kahtlustuses KarS § 320 lg 1 järgi.
2. Kahtlustatavale XXX pandud kohustused ja nende täitmiseks määratud tähtajad:
 - KrMS § 202 lg 2 p 2 alusel kohustus tasuda **XXX eurot** riigitulusesse,Kohustuste täitmise tähtajaks määrata **30.12.2024**. Tasumise kohta käivad andmed, konto – ja viitenumbri lisatakse käesolevale määrusele.
3. Tõkendi tühistamine: tõkendit ei kohaldata.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: puuduvad

5. Riiklikus sõrmejälgede registris ja riiklikus DNA-registris sisalduvate andmete kustutamine: andmeid ei võetud.
6. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad
7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata saata: kahtlustatavale.
8. **Kannatanul** on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul Majandus- ja Korruptsioonikuritegude Ringkonnaprokuratuuris, Lubja 4, Tallinn. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.
9. Vastavalt KrMS § 207 lõigete 2 ja 3 alusel võib **kannatanu** põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, mille asukoht on Wismari 7, Tallinn 15188.

/allkirjastatud digitaalselt/

Anneli Masing

Ringkonnaprokurör

Majandus- ja Korruptsioonikuritegude Ringkonnaprokuratuur

XXX on nõus kriminaalmenetluse lõpetamise ja käesolevas määruses määratud kohustustega. XXX kinnitab, et on teadlik, et kui ta ei täida talle pandud kohustust, uuendatakse prokuratuuri poolt käesoleva kriminaalasja menetlus KrMS § 202 lg 6 sätetest juhenduvalt ning menetlust jätkatakse üldises korras.

/allkirjastatud digitaalselt/

XXX